

ЕЛЕМЕНТИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Анотація: У статті розглянуто механізм формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства. Визначено, що основою даного механізму виступають такі основні елементи: фінансове забезпечення, фінансовий контролінг та управління активами. Висвітлені задачі на які має бути направлений механізм формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства. Визначено, що результатом застосування системного підходу є отримання ефекту у вигляді додаткового скорочення загального рівня фінансового ризику або у вигляді скорочення витрат на реалізацію превентивних та компенсаційних заходів по зниженню фінансових загроз.

Ключові слова: фінансова безпека; механізм; сільське господарство; елементи; галузь.

Abstract: The article deals with the mechanism of formation of financial security of agricultural development. It was determined that the basis of this mechanism is the following main elements: financial support, financial controlling and asset management. The tasks to which the mechanism of forming financial security of agricultural development should be addressed are highlighted. It was determined that the result of applying a systemic approach is obtaining an effect in the form of an additional reduction in the overall level of financial risk or in the form of a reduction in costs for the implementation of preventive and compensatory measures to reduce financial threats.

Keywords: financial security; mechanism; Agriculture; elements; branch.

Необхідність своєчасного виявлення, попередження та нейтралізацію загроз фінансово-економічним інтересам зумовлено високою можливістю виникнення кризових явищ в економічній системі, що може призвести до зниження ефективності функціонування галузі та передбачає запровадження ефективного управління. Орієнтуючись та тенденції розвитку фінансової системи механізм формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства необхідно розробляти відповідно до основних положень і засад реалізації загальної стратегії безпеки країни. Зміни фінансового середовища функціонування аграрного сектору були викликані активною еволюцією та трансформацією економічної системи, що викликало необхідність пошуку ефективного механізму формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства. Основою даного механізму виступають такі основні елементи: фінансове забезпечення, фінансовий контролінг та управління активами [1].

Фінансовий контролінг є одним з головних елементів формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства. Він має бути спрямований на координацію витратно-дохідних процесів, врахування ризиків, внутрішній консалтинг та напрями подальшого розвитку підприємства. Роль фінансового контролінгу для сільського господарства дуже важлива, так як дає змогу охопити більшість специфічних галузевих характеристик.

Механізм формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства має бути спрямований на вирішення таких задач: оптимізацію грошових потоків господарюючих суб'єктів галузі; формування та розподіл прибутку; антикризове управління; активізацію залучення та ефективність використання інвестицій; оцінка грошового потоку у масі; оптимізація структури капіталу; запобігання фінансовим ризикам.

Оптимізації грошових потоків є однією із основних задач при формуванні фінансової безпеки розвитку сільського господарства та забезпечує збалансованості обсягу, структури, зростання маси та синхронність формування грошового потоку у часі. Потреба у синхронізації виникає в зв'язку з тим, що в умовах високої нерівномірності у формуванні різних видів грошових потоків в розрізі окремих тимчасових інтервалів у галузі з'являються значні обсяги тимчасово вільних грошових коштів або тимчасовий їх

дефіцит [2, с. 491]. З метою забезпечення фінансової безпеки галузі оптимізація грошових потоків підприємств сільського господарства повинно здійснюватися у межах двох напрямків: регулювання дефіцитного та надлишкового станів.

Не менш важливим елементом формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства є оптимізація структури капіталу, яка визначає які саме джерела фінансування діяльності галузі приймають участь у виробничому процесі суб'єктів господарювання. Варто зазначити, що переобтяження структури капіталу позиковими фінансовими ресурсами спричинить підвищення вартості виробництва, що матиме згубний вплив на цінову конкуренцію галузі, у той час як орієнтація на концентрацію власних джерел фінансування може обмежувати маневрованість виробничих процесів при особливостях сільськогосподарського виробництва [3].

Нівелювання фінансових ризиків є ще одним вагомим елементом механізму формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства, чинниками якого є: – відсутність достатнього розміру власного капіталу і формування неоптимальною структури джерел; – недостатня кількість власних оборотних коштів і погіршення маневреності оборотних активів; – нераціональне розміщення залучених коштів в активах; неоптимальний співвідношення між оборотними засобами і основними засобами; неефективне ведення господарської діяльності, використання землі та активів тощо.

Таким чином, формування ефективної механізму фінансової безпеки розвитку сільського господарства повинно здійснюватися на засадах розробленого механізму, який передбачає поелементне врахування таких складових, як управління грошовими потоками, мінімізація фінансових ризиків, залучення інвестицій, оптимізація структури капіталу при зваженому фінансуванні, управління активами та фінансовий контролінг. Підвищення результативності та ефективності заходів зі зниження величини фінансових ризиків, що мають вплив на механізм формування фінансової безпеки розвитку сільського господарства на рівні суб'єктів господарювання можливо тільки на основі системного підходу. Основним результатом від цього підходу є отримання системного ефекту у вигляді додаткового скорочення загального рівня фінансового ризику або у вигляді скорочення витрат на реалізацію превентивних та компенсаційних заходів по зниженню фінансових загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пристемський О.С. Проблеми та елементи механізму фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 15 січня 2015 р. Полтава: ПДАА, 2015. С. 181-183.
2. Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналія. Київ: Знання, 2009. 647 с.
3. Пристемський О.С., Мовчан А.І. Оборотні засоби в системі зміцнення фінансової безпеки сільськогосподарського підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. №5. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/5-2016-ukr> (дата звернення: 29.01.2023).

Пристемський Олександр Станіславович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Херсон, e-mail: pristemskiyaleksandr@gmail.com

Себро Олександр Олегович, здобувач вищої освіти, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Херсон, e-mail: sebrobro@icloud.com

Prystemskyi Oleksandr. S. - doctor of economics, Professor, Professor of the Department of Accounting and Taxation, Kherson State Agrarian and Economic University, Kherson, e-mail: pristemskiyaleksandr@gmail.com

Sebro Oleksandr. O. - higher education student, Kherson State Agrarian and Economic University, Kherson, e-mail: sebrobro@icloud.com